

6. Huurder richt zich ook met andere middelen tegen het arrest van het hof, deze worden echter door de Hoge Raad op grond van art. 81 Wet RO afgedaan en laat ik derhalve buiten bespreking. De overige cassatiemiddelen worden behandeld in de conclusie van A-G G.R.B. van Peurseem 24 februari 2023, ECLI:NL:PHR:2023:232.
7. HR 16 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:931, r.o. 3.1 (*Tweebosbuurt*).
8. Zie ook de conclusie van A-G G.R.B. van Peurseem 24 februari 2023, ECLI:NL:PHR:2023:232.
9. HR 16 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:931, r.o. 3.2.2 en 3.2.3 (*Tweebosbuurt*).
10. HR 16 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:931, r.o. 3.2.4 (*Tweebosbuurt*).
11. HR 16 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:931, r.o. 3.2.5 (*Tweebosbuurt*).
12. Zie ook de conclusie van A-G G.R.B. van Peurseem 24 februari 2023, ECLI:NL:PHR:2023:232, par. 3.5.
13. Zie onder meer Asser/Rossel & Heisterkamp 7-II 2021/482; A.M. Kloosterman, H.J. Rossel & M.H. Rozeboom, *Hoofdpijnen in het huurrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2020/9.8.2; H.M. Hielkema, J.M. Heikens & M.H. Wissink, *Huurrechtmemo*, Deventer: Wolters Kluwer 2023/17.4.2.
14. HR 26 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL0683, r.o. 3.4.2, WR 2010/56 (*Herenhuis*).
15. Asser/Rossel & Heisterkamp 7-II 2021/482; Kloosterman, Rossel & Rozeboom 2020/9.8.2; De Jonge 2023/5.6.3.2. Zie voorts ook de conclusie van A-G J.L.R.A. Huydecoper voor HR 16 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV1769, WR 2012/40 (*Woonstichting Lieven de Key*) en de conclusie van A-G M.H. Wissink voor HR 14 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:338, WR 2014/58 (*Alog/Ultimo*).
16. Hof 's-Hertogenbosch 15 februari 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BP5071 (*Woningstichting Servatius*) en Hof 's-Gravenhage 19 juli 2011, ECLI:NL:GHSGR:2011:BT2447.
17. Zie voor diezelfde lijn ook Hof Den Haag 30 november 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:2358, r.o. 7.5, WR 2022/61.
18. Zie in die zin ook De Jonge 2023/5.6.3.2.
19. Asser/Rossel & Heisterkamp 7-II 2021/480.
20. Zie ook A.W. Jongbloed, 'Reikwijdte *Herenhuis*-arrest verruimd', *TvPP* 2023, afl. 4.
21. Asser/Rossel & Heisterkamp 7-II 2021/482.

Milieu

Anneloes Kester
Adriaanse van der Weel Advocaten

Kaoutar Azghay
Adriaanse Van der Weel Advocaten

Verbod rubbergranulaat voor kunstgrasvelden vanwege milieuschade

Inleiding

De Europese Commissie heeft op 26 september 2023 besloten dat er een Europees verbod op het gebruik van rubbergranulaat voor kunstgrasvelden komt. Met het verbod wil de

Europese Commissie voorkomen dat de microplastics die in dit rubbergranulaat verwerkt zijn in de natuur terecht komen en de gezondheid van mens en dier schaden. Het verbod houdt in dat het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' over acht jaar niet langer is toegestaan. Zo hebben eigenaren en beheerders van bestaande kunstgrasvelden de tijd om de kunstgrasvelden te vervangen. Rubbergranulaat is fijngemalen rubber van autobanden. Dit rubbergranulaat wordt op kunstgrasvelden gebruikt als instrooi materiaal. De rubberkorrels zorgen ervoor dat het kunstgrasveld dezelfde eigenschappen krijgt als een gewoon grasveld. Hierdoor rolt een bal niet te snel en stuiter een bal niet te hoog.

De achtergrond van het verbod

In oktober 2016 ontstond maatschappelijke bezorgdheid na de televisieuitzending van Zembla 'Gevaarlijk spel'. In deze aflevering maakte de stichting 'Kom Van Dat Gras Af', ook wel bekend als Stichting InStrepitus, de zorgen om rubbergranulaat dat wordt gebruikt voor kunstgrasvelden openbaar. Na deze aflevering heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: RIVM) onderzoek gedaan naar de risico's voor de gezondheid van sporten op

kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat.¹ De conclusie van het RIVM was dat de schadelijke stoffen in zeer lage hoeveelheden uit de rubberkorrels vrijkomen. Het schadelijke effect op de gezondheid was daarom volgens het RIVM verwaarloosbaar.

Naast het onderzoek naar de gevolgen voor de gezondheid, heeft het RIVM in 2018 ook onderzoek gedaan naar de milieueffecten van rubbergranulaat voor kunstgrasvelden.² Uit het onderzoek bleek dat rubbergranulaat nadelige effecten heeft op het milieu. Uit de rubberkorrels kunnen namelijk stoffen (kobalt, zink en minerale olie) lekken die in de bodem terecht komen. Deze rubberkorrels belanden in de bermgrond om de velden heen omdat ze onder schoenen van mensen worden verspreid, door gebruik van bladblazers of door de wind. Verder komen deze stoffen in de bagger van de sloten terecht via de kunstgrasvelden wanneer regenwater in de bodem infiltreert. Tot slot kunnen de stoffen zich ophopen in de onderlaag van de kunstgrasvelden, zo kwam uit het onderzoek naar voren.

In de afgelopen jaren heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) diverse uitspraken gedaan over het al dan niet

optreden door gemeenten tegen het gebruik van rubbergranulaat als zogenaamd 'infill-materiaal' op kunstgrasvelden. De verzoeker tot handhaving (in alle zaken bij de Afdeling tot nu toe was dit de Stichting InStrepitus) meende telkens dat er sprake was van een overtreding van artikel 13 Wet bodembescherming (hierna: Wbb) door het gebruik van rubbergranulaat in kunstgrasvelden. Op grond van artikel 13 Wbb geldt een preventieve zorgplicht die eenieder die op of in de bodem handelingen verricht, als bedoeld in artikel 6-11 Wbb, verplicht om bij bodemverontreiniging alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs gevegd kunnen worden om de verontreiniging te voorkomen. Daarnaast geldt de repressieve zorgplicht die eenieder die op of in de bodem handelingen verricht, verplicht de bodemverontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken.

De Afdeling heeft op 23 augustus 2023 vier uitspraken gedaan waar de vraag centraal stond of de gemeente terecht het verzoek tot handhaving op grond van artikel 13 Wbb heeft mogen weigeren.³ In deze bijdrage staan deze uitspraken centraal.

Gemeente Katwijk

In de uitspraak van de Afdeling van 23 augustus 2023 over het geschil tussen de Stichting InStrepitus (hierna: Stichting) en de gemeente Katwijk (ECLI:NL:RVS:2023:3224) was het volgende aan de hand. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk (hierna: college)⁴ had bij besluit van 29 januari 2020 afwijzend beslist op het verzoek van de Stichting om handhavend op te treden tegen het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' voor kunstgrasvelden van twee voetbalverenigingen in de gemeente. De gemeente Katwijk is eigenaar en beheerder van de sportcomplexen van deze verenigingen.

Volgens de Stichting wordt met het gebruik van rubbergranulaat artikel 13 Wbb overtreden, omdat uit diverse onderzoeken volgt dat rubbergranulaat uit bodemverontreinigende stoffen bestaat die kunnen uitloggen en daarmee een gevaar voor de bodem onder en rondom een kunstgrasveld

vormen. Het college stelde zich op het standpunt dat het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' op de kunstgrasvelden onder voorwaarden voldoet aan de zorgplicht van artikel 13 Wbb. Bij het toepassen van het rubbergranulaat heeft het college namelijk de aanbevelingen gevolgd uit het zorgplichtdocument 2017, dat is vastgesteld door de vereniging Band & Milieu/RecyBEM en de vereniging VACO en het zorgplichtdocument 2020, dat is vastgesteld door de Werkgroep Zorgplicht van de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek. In deze documenten zijn aanbevelingen opgenomen voor het milieuverantwoord toepassen van rubbergranulaat.

De Afdeling oordeelde dat de zorgplicht van artikel 13 Wbb van toepassing is op de gemeente Katwijk als eigenaar van de sportvelden. Dit betekent dat de gemeente Katwijk op grond van artikel 13 Wbb in zoverre verplicht is om alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs kunnen worden gevegd om een verontreiniging of aantasting van de bodem te voorkomen.

De Stichting was verder van mening dat de preventieve zorgplicht op grond van artikel 13 Wbb zover strekt dat de gemeente niet langer gebruik mag maken van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' op de kunstgrasvelden. Het college vond dit te ver gaan en meende dat het college voldaan had aan de aanbevelingen die volgen uit de zorgplichtdocumenten 2017 en 2020. Zo zijn de velden in 2017 voorzien van kantplanken en uitloopmatten, worden voor de schoonmaak van de velden strikte regels gehanteerd met betrekking tot het gebruik van bladblazers, zijn alle drainputten en kolken voorzien van slibvangputten en zijn rubberflappen aan de onderzijde van de poorten geplaatst. Verder wordt per 1 juli 2021 het onderhoud aan de velden uitgevoerd door DOMO, die het zorgplichtdocument 2020 daarbij als uitgangspunt neemt. De naleving daarvan wordt vier keer per jaar gecontroleerd.

In de uitspraak van 19 oktober 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:2944, r.o. 7.6.3) heeft de Afdeling geoordeeld dat de zorgplichtdocumenten (2009, 2014,

2017 en 2020) worden beschouwd als 'stand der techniek' conform de meest recente inzichten die zijn gebaseerd op bodemonderzoeken in relatie tot het gebruik van rubbergranulaat voor kunstgrasvelden. De Afdeling oordeelde in haar uitspraak van 23 augustus 2023 dat de Afdeling in wat de Stichting heeft aangevoerd geen aanleiding ziet om daar in dit geval anders over te denken. De gemeente Katwijk heeft dus aan de in artikel 13 Wbb neergelegde preventieve zorgplicht voldaan omdat de zorgplichtdocumenten zijn nageleefd. De Afdeling licht hierbij toe dat dus niet pas aan de preventieve zorgplicht van artikel 13 Wbb wordt voldaan als het toegepaste rubbergranulaat geheel en permanent wordt verwijderd.

Zoals hiervoor is toegelicht bevat artikel 13 Wbb een dubbele zorgplicht: een preventieve en een repressieve zorgplicht. Voor de repressieve zorgplicht is van belang of zich in dit geval een verontreiniging of aantasting van de bodem voordoet. In opdracht van de gemeente is naar aanleiding van het verzoek om handhaving een onderzoek verricht naar de milieuhygiënische kwaliteit van de (water)bodem onder en rond de kunstgrasvelden van de sportverenigingen. Er is gericht onderzoek gedaan naar zink in de bodem. Op basis van de resultaten van het onderzoek heeft het college geconstateerd dat er geen sprake is van een uitloging van zink naar de grond onder de bodem van de kunstgrasvelden.

Het bodemonderzoek heeft zich beperkt tot de vraag of er sprake is van uitloging van zink uit het aanwezige rubbergranulaat. Er is geen onderzoek gedaan naar andere stoffen. De Afdeling verwijst in haar uitspraak naar een deskundigenbericht dat is uitgebracht in de hiervoor genoemde uitspraak van 19 oktober 2022. Volgens dat deskundigenbericht is zink een goede parameter. Het college ging er dan ook van uit dat hij voldoende onderzoek had verricht naar de uitloging van rubbergranulaat. Ondanks dit bericht had de gemeente volgens de Afdeling ook onderzoek moeten doen naar het uitloggen van andere stoffen in de bodem uit het rubbergranulaat. Uit de rapporten van het RIVM volgt namelijk dat er meer stoffen aanwezig kunnen zijn die zijn

uitgelood uit het rubbergranulaat. Gelet hierop heeft het college naar het oordeel van de Afdeling niet deugdelijk gemotiveerd waarom het niet (handhavend) heeft opgetreden in verband met de in artikel 13 Wbb neergelegde repressieve zorgplicht.

Het beroep van de Stichting wordt dus voor zover het gaat om de repressieve zorgplicht in artikel 13 Wbb gegrond verklaard. Het besluit is vernietigd en het college dient met inachtneming van de uitspraak een nieuw besluit op bezwaar te nemen.

Gemeente Ermelo

In deze uitspraak van 23 augustus 2023 van de Afdeling ging het over het geschil tussen de Stichting en de gemeente Ermelo (ECLI:NL:RVS:2023:3225). Ook in deze zaak werd het college door de Stichting verzocht handhavend op te treden tegen het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' voor kunstgrasvelden van een voetbalvereniging. Het college wees dat verzoek af. De Stichting was van mening dat haar verzoek om handhaving van artikel 13 Wbb ten onrechte was afgewezen. Net zoals in de hiervoor besproken zaak in de gemeente Katwijk verwees de Stichting naar diverse rapporten waaruit naar voren kwam dat uit rubbergranulaat bodemverontreinigende stoffen kunnen uitlozen.

Deze uitspraak verschilt in zoverre van de uitspraak van de gemeente Katwijk dat de gemeente Ermelo in dit geval niet alle maatregelen had genomen die redelijkerwijs konden worden gevergd om verontreiniging of aantasting van de bodem te voorkomen als bedoeld in artikel 13 Wbb. Met betrekking tot één veld ontbraken namelijk kantplanken en uitlooproosters. Dit was wel verplicht gesteld in het zorgplichtdocument 2020. De Afdeling oordeelde daarom dat de gemeente niet voldaan had aan de preventieve zorgplicht van artikel 13 Wbb. Daarnaast had de gemeente ook niet voldaan aan de repressieve zorgplicht. Uit onderzoek bleek dat diverse parameters (waaronder olie en zink) in de bodemlagen licht verhoogd waren aangetoond. Volgens de Afdeling had het college niet gemotiveerd waarom het niet handhavend had opgetreden tegen deze verontreiniging. Indien een verontreiniging

zich voordoet is de gemeente verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Dit was niet gebeurd. Ook nu had de Stichting dus een positieve uitkomst te pakken.

Gemeente Zwolle

In de uitspraak van de Afdeling van 23 augustus 2023 over het geschil tussen de Stichting en de gemeente Zwolle (ECLI:NL:RVS:2023:3226) stond de volgende casus centraal. Ook nu had de Stichting net zoals in de hiervoor besproken uitspraken een handhavingsverzoek ingediend wegens het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' voor kunstgrasvelden. Ook het college van de gemeente Zwolle meende dat hij voldoende maatregelen had getroffen die verplicht waren gesteld in de zorgplichtdocumenten. De Afdeling oordeelde in deze uitspraak dat het bedrijf dat de uitvoering van het onderhoud doet niet alle maatregelen had genomen die het verplicht was te nemen op grond van het zorgplichtdocument 2020. Het college had daarom niet deugdelijk gemotiveerd dat op de locatie werd voldaan aan de preventieve zorgplicht op grond van artikel 13 Wbb. Daarnaast oordeelde de Afdeling in deze uitspraak dat het college niet deugdelijk gemotiveerd had waarom het niet handhavend had opgetreden tegen het repressieve deel van artikel 13 Wbb. Het college had namelijk pas na het nemen van het bestreden besluit bodemonderzoek laten verrichten. Dit onderzoek kon niet worden betrokken bij het geschil omdat de toetsing van het bestreden besluit door de Afdeling wordt verricht aan de hand van de feiten zoals die zich voordeden ten tijde van het nemen van dat besluit (ex tunc). Het college werd daarom opgedragen een nieuw besluit op bezwaar te nemen. Ook in deze zaak scoorde de Stichting dus punten.

Gemeente Putten

In de vierde uitspraak van de Afdeling over dit onderwerp op 23 augustus 2023 stond de gemeente Putten centraal (ECLI:NL:RVS:2023:3227). Ook nu had de Stichting het college verzocht handhavend op te treden tegen het gebruik van rubbergranu-

laat als 'infill-materiaal'. Een verschil ten opzichte van de hiervoor besproken uitspraken is dat niet de gemeente de partij was die moest voldoen aan artikel 13 Wbb, maar de (onder)erfpachters van deze sportvelden.

Naar aanleiding van het verzoek tot handhaving is onderzoek gedaan. Uit dat onderzoek bleek dat bij de velden geen kantplanken en uitlooproosters aanwezig waren en rondom de velden veel rubbergranulaatkorrels lagen. Desondanks zag het college geen aanleiding om handhavend op te treden. Het college meende alle maatregelen te hebben genomen die nodig werden geacht op grond van de zorgplichtdocumenten. De Afdeling oordeelde dat vaststaat dat niet alle maatregelen waren genomen en dat daarom niet deugdelijk was gemotiveerd waarom in dit geval voldaan werd aan de preventieve zorgplicht op grond van artikel 13 Wbb. Daarnaast was ook een lichte verontreiniging van de bodem aangetoond. Het college lichtte verder toe dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om de geconstateerde bodemverontreiniging ongedaan te maken, maar dat het vanuit milieuhygiënisch oogpunt niet noodzakelijk is om direct tot een ongedaanmaking over te gaan. Dit kon wachten tot een 'natuurlijk moment' of een 'gepland moment'. Dat moment zou over circa negen jaar zijn als de velden gerenoveerd moeten worden. De Afdeling ging hier niet in mee en oordeelde dat niet is gebleken van feiten en omstandigheden die maken dat het voor de erfpachters bezwarend is om zo spoedig mogelijk over te gaan tot het zoveel mogelijk ongedaan maken van de verontreinigingen of aantastingen van de bodem. Ook in deze uitspraak dus een positieve uitspraak voor de Stichting.

Conclusie uitspraken

De beroepen van de Stichting zijn tot vier keer toe gegrond verklaard. Dit betekent overigens niet automatisch dat de betrokken colleges niet aan hun zorgplicht hebben voldaan. De Afdeling is van mening dat drie van de vier colleges niet deugdelijk gemotiveerd hebben dat voldaan is aan de preventieve zorgplicht. In de nieuwe besluiten zal dus moeten worden aangetoond dat zij voldoende maatregelen nemen om bodemverontreini-

ging te voorkomen. De Afdeling is verder van oordeel dat de colleges niet gemotiveerd hebben waarom de colleges niet handhavend hebben opgetreden op grond van de repressieve zorgplicht. Uit het verrichte bodemonderzoek volgt immers dat sprake is van een (lichte) verontreiniging. Ook dit moeten de colleges nader motiveren in de nieuwe besluiten. Alle bestreden besluiten zijn vernietigd door de Afdeling en alle colleges is opgedragen om een nieuwe beslissing op het bezwaar van de Stichting te nemen. Dit laat wat ons betreft wel zien dat bodemverontreiniging door de uitloging van rubbergranulaat een serieus probleem is. Het recente bericht van de Europese Commissie dat rubbergranulaat als 'infill-materiaal' voor kunstgrasvelden straks helemaal niet meer is toegestaan is dan ook niet heel erg verrassend.

Gevolgen Europees verbod

De Europese Commissie heeft besloten dat het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' over acht jaar niet langer is toegestaan. Zo hebben eigenaren en beheerders van kunstgrasvelden de tijd om de kunstgrasvelden te vervangen.

Het verbod ziet niet alleen op het gebruik van rubbergranulaat, maar ook op microplastics in andere bronnen, zoals bijvoorbeeld cosmetica of wasmiddelen. Cosmeticamakers stapten de laatste jaren al vaker over op natuurlijke alternatieven, dus daarom gaat het verbod op microplastics in deze producten al eerder in (na vier jaar al). Industrieel gebruik van microplastics zoals in de bouw valt niet onder het verbod. Het Europees Parlement heeft zich niet tegen het initiatief van de Europese Commissie verzet, dus het verbod zal worden

uitgewerkt in EU-wetgeving waar ook Nederland zich aan zal moeten gaan houden.

Dit verbod heeft naast gevolgen voor eigenaren van kunstgrasvelden ook gevolgen voor de autobandenbranche. Tot nu toe worden oude autobanden omgezet in rubbergranulaat. Welke toekomst oude autobanden tegemoet gaan, zal nog moeten blijken.

Doorkijk: Omgevingswet en de zorgplicht

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Daarom kan een doorkijk naar de Omgevingswet niet ontbreken. Deze bijdrage leent zich niet om uitgebreid in te gaan op de zorgplicht van artikel 13 Wbb onder de Omgevingswet, maar wij willen wel wijzen op de volgende wijziging. Onder de Omgevingswet komt de zorgplicht van artikel 13 Wbb niet op dezelfde wijze terug. De zorgplicht is uitgewerkt in meerdere artikelen.⁵ Het beschermingsniveau van de bodem verandert daarentegen niet. De zorgplicht in de verschillende artikelen verplicht eenieder die een aangevoerd tot het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd. Dit gaat zowel om het voorkomen als het ongedaan maken van verontreinigingen en aantastingen van het milieu.

Afsluitend

Uit de uitspraken van de Afdeling van 23 augustus 2023 volgt niet direct dat gemeenten en andere eigenaren de zorgplicht op grond van artikel 13 Wbb overtreden als het gaat om het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal'. Pas nadat de betrokken colleges nieuwe besluiten hebben genomen op de bezwaren van de Stich-

ting, zal blijken of deze stand kunnen houden. We kunnen ons voorstellen dat de Stichting het verbod op Europees niveau om rubbergranulaat als 'infill-materiaal' voor kunstgrasvelden te gebruiken met gejuich heeft ontvangen. Het verbod gaat alleen pas over acht jaar gelden. Wij verwachten alleen al om die reden dat de nieuwe besluiten van de colleges niet zullen inhouden dat het reeds toegepaste rubbergranulaat direct verwijderd zou moeten worden. In de besluiten zal naar verwachting eerder extra aandacht worden besteed aan de maatregelen die gemeenten of andere eigenaren moeten nemen om een bodemverontreiniging te voorkomen of te beperken en/of zoveel mogelijk ongedaan te maken. In de tussentijd zijn er ook al diverse alternatieven voor rubbergranulaat op de markt gekomen. Aan gemeenten en andere eigenaren of beheerders van kunstgrasvelden nu de schone taak om die alternatieven serieus te onderzoeken en waar mogelijk in te zetten.

1. 'Beoordeling gezondheidsrisico's door sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat', RIVM december 2016.
2. 'Verkenning milieueffecten rubbergranulaat bij kunstgrasvelden' en 'Milieu onderzoek rubbergranulaat', RIVM 2018.
3. ABRvS 23 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3224, ECLI:NL:RVS:2023:3225, ECLI:NL:RVS:2023:3226 en ECLI:NL:RVS:2023:3227.
4. Gemakshalve worden ook de colleges van andere gemeenten die hierna aan bod komen aangeduid als 'college'.
5. Artikel 2.11 en hoofdstuk 19 Omgevingswet (specifieke zorgplicht), artikel 1.6 en 1.7 Omgevingswet (algemene zorgplichten), artikel 1.7a Omgevingswet en artikel 1.3 Omgevingsbesluit (vangnetbepaling en uitwerking) en een eventuele zorgplicht in het omgevingsplan.